

Afgørelser – Reg. nr.: 01084.00

Fredningen vedrører: Hald Kirke

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   25-10-1948,

Fredningsnævnet   18-10-1947, 22-03.1947

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

U d s k r i f t

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1948, den 25. oktober, afsagde overfredningsnævnet paa grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 781/47 vedrørende fredning af arealer ved Hald kirke.

Den af fredningsnævnet for Randers amtsrådskreds den 22. marts 1947 afsagte kendelse er saalydende:

"De Arealer, der, som Sagen er forløbet, ønskes fredede, er følgende Arealer af Hald By og Sogn:

- 1) Matr.Nr. 12p tilhørende Murerarbejdsmand Chr. Nielsen Areal 1560 m²
- 2) en Del af Matr.Nr. 12° tilhørende Gaardejer og Slagtermester Chr. Berthelsen Areal 1550 m²
- 3) en Del af Matr.Nr. 12h tilhørende Gaardejer og Slagtermester Chr. Berthelsen Areal 2590 m²

Det fremgaar af Sagen, at Murerarbejdsmand Chr. Nielsen har købt Matr.Nr. 12p ved Skøde af 19/1 1946 for 2.000 Kr. af Gaardejer og Slagtermester Chr. Berthelsen, og Murerarbejdsmand Chr. Nielsen har allerede foretaget nogen Tilplantning af Arealet. Han hævder, at han agter at bygge en Villa paa Grunden, der efter et Overslag vil komme til at koste 23.000 Kr., og han hævder at kunne sælge Villen for 30.000 Kr., han kræver derfor i Erstatning 7.000 Kr.

Gaardejer og Slagtermester Berthelsen har oplyst, at han agter at udstykke hele Matr.Nr. 12° og 12h, og han forlanger i Erstatning 1 Kr. 25 Øre pr. m² foruden Udgifter til Sagfører og Landinspektør.

Sogneraadet har protesteret mod Fredningen af Arealerne, idet de gør gældende, at disse er velegnede til Bebyggelse og nødvendige hertil for Hald By.

Menighedsraadet har anbefalet Fredning af Arealerne og tilbudt at udrede 500 Kr. af det Erstatningsbeløb, der maatte blive udredt. Aarhus Stiftsøvrighed har i Skr. af 8/3 1947 bl. a. udtalt, "denne Bebyggelse vil efter vor Formening komme til at skæmme den højt og fritbeliggende Hald Kirke i overordentlig Grad " .....

Fredningsnævnet maa mene, at den paatænkte Bebyggelse af de nævnte Arealer vilde ødelægge det ualmindelig smukke Indtryk af Kirken med Omegn. Særlig set fra Syd fremtræder Kirken med en Ro, Skønhed og Værdighed, der er af uvurderlig æstetisk Værdi, hvorved ogsaa maa tages Hensyn til, at Kirkerne i Almindelighed staar som de vigtigste kulturhistoriske Minder fra henderundne Tider, hvorfor det er magtpaaliggende, at den frie Beliggenhed af Kirkerne, som i sin Tid har været tilsigtet, ikke gaar tabt.

De her nævnte Hensyn skønnes da ogsaa at være af den Art, der gaar ind under Naturfredningslovens § 1, Stk. 1.

Herefter bliver Spørgsmaalet om de Erstatninger, der skudredes, at behandle.

ad 1) Nævnet ^{ikke/} kan imødekomme den nedlagte Erstatningspaastand paa 7.000 Kr.

Nævnet har søgt at udvirke, at Murerarbejdsmand Nielsen erhvervede et andet Areal, og vilde i saa Fald være traadt til saaledes, at Murerarbejdsmand Nielsen kunde være holdt skadesløs, men Nævnet er blevet blankt afvist.

I Erstatning skønnes der at burde udredes Købesummen med Fradrag af Jordens landbrugsmæssige Værdi, der for samtlige Arealer anslaaes til 35 Øre pr. m², eller 2.000 Kr. minus 1560 m² x 35 = 546 Kr. eller i Erstatning 2000 Kr. minus 546 Kr. = 1454 Kr. Hertil lægges for sket

Tilplantning, Indhegning m.v. 500 Kr., altsaa i Erstatning
1954 Kr.

ad 2-3) I Erstatning til Gaardejer og Slagtermester Berthelsen
skønnes der at burde udredes en Erstatning for Tab af
Adgang til Salg som Byggegrund, denne skønnes at kunne
bestemmes til 1 Kr. pr. m², f.s.v. angaar 12°, der
grænser til anlagt Vej eller 1550 Kr., og 70. Øre pr.
m² f.s.v. angaar 12^h af Areal 2590 m², der ikke grænser
til Vej, eller 1813 Kr., ialt 3363 Kr., med Fradrag af
Jordens landbrugsmæssige Værdi 35 Øre pr. 4140 m²
eller 1449 Kr., ialt 1914 Kr.

Erstatningen udredes uden Afkortning til de nævnte
Lodsejere.

Erstatningen udredes med 500 Kr. af Hald Menighedsraad
og Resten af Statskassen og Randers Amtsfond, hver med en Halvdel.

Th i b e s t e m m e s:

Følgende Arealer af Hald By og Sogn:

1. Matr.Nr. 12^p 1560 m²

2. en Del af Matr.Nr. 12° 1550 m²

3. en Del af Matr.Nr. 12^h 2590 m²

beliggende op til Hald Kirkegaard saaledes som nærmere angivet
paa et Kendelsen vedhæftet Kort fredes mod enhver Form for
Bebyggelse og Beplantning. Paa Arealerne maa ej heller anbringes
Skure, Plankeværker, Hegn, Vogne, Redskaber m.v. Derimod er der
intet til Hinder for almindelig landbrugsmæssig Udnyttelse af
Arealerne.

I Erstatning til Murerarbejdsmand Chr.

Nielsen udredes 1954 Kr.

og til Gaardejer, Slagtermester

Berthelsen udredes 1914 Kr.

Af Erstatningerne udredes forlods af Hald Menigheds-
raad 500 Kr.

Restbeløbet 3368 Kr.

udredes af Statskassen og Randers Amtsfond hver med Halvdelen.

Paataleretten tillægges Randers Amts Fredningsnævn
og Hald Menighedsraa hver for sig."

Kendelsen er i Medfør af Naturfredningslovens § 19, 2. Stk., forelagt Overfredningsnævnet, som den 11. August^{1948/} har besigtiget de fredede Arealer og forhandlet med de i Sagen interesserede.

Der fremsattes af Gaardejer A. Berthelsen (i Kendelsen benævnt Chr. Berthelsen) paa egne og Murerarbejdsmand Chr. Nielsens Vegne Ønske om Tilkendelse af Renter af Erstatningssummen fra Kendelsens Dato den 22. Marts 1947 at regne.

Da Overfredningsnævnet kan tiltræde det i Kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste. Fredningsomraadet er angivet paa den vedhæftede Plan Ra. 103. Efter Omstændighederne tillægges der Ejerne Renter af Erstatningssummerne 4 % p.a. fra den 22. Marts 1947 at regne, indtil Betaling sker.

T h i b l e s t e m m e s :

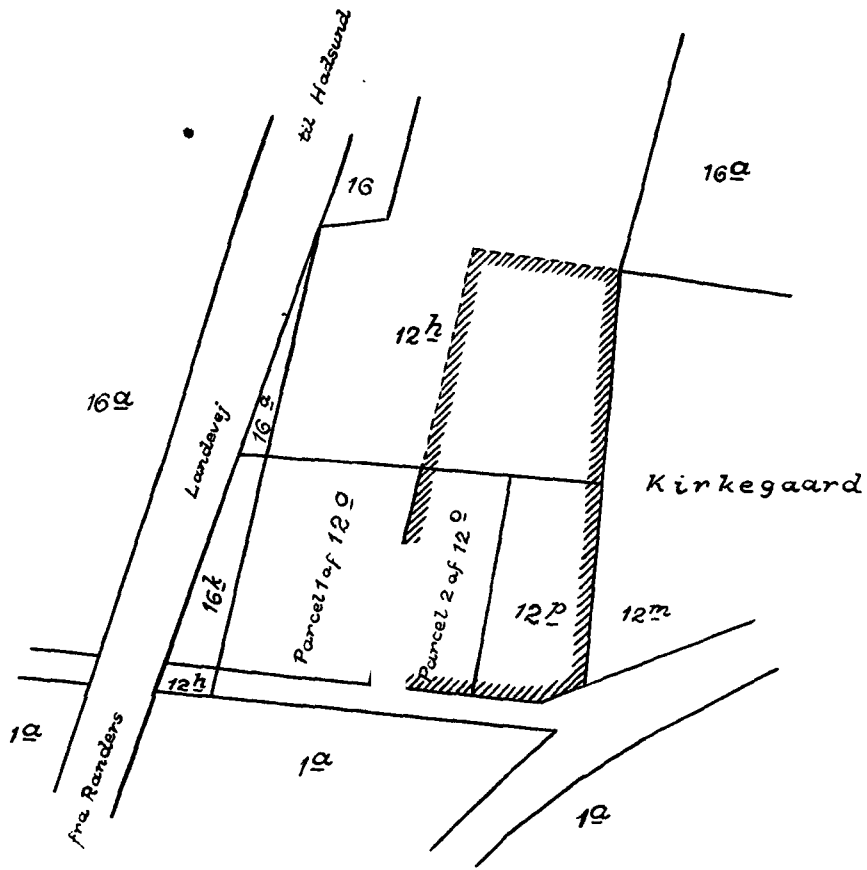
Den af Fredningsnævnet for Randers Amtsradsreds den 22. Marts 1947 afsagte Kendelse vedrørende Fredning af Arealer ved Hald Kirke stadfæstes.

I Erstatning udbetales der Murerarbejdsmand Chr. Nielsen 1954. Kr. og Gaardejer A. Berthelsen 1914. Kr., alt med Renter 4% p.a. fra den 22. Marts 1947 at regne, indtil Betaling sker.

Af Erstatningerne med Renter udreder Hald Menighedsraad 500 Kr., medens Resten afholdes af Statskassen og Randers Amtsfond hver med Halvdelen.

P.O.V.

Poul Andersen

 Grænse for Fredningen

Arealer ved Hald Kirke,
Hald By og Sogn.

Justitsministeriets genpartpapir. Til skøder, skadesløsbreve, kvitteringer til udslettelse og andre påtegninger m. m. (vedr. fast ejendom).

Mtr. nr., ejerlav, sogn:
(i København kvarter)
eller (i de sønderjydske landsdele) bd. og bl. i tingbogen, art. nr., ejerlav, sogn.

Akt: Skab nr.
(udfyldes af dommerkantoret)

Købers }
Kreditors } bopæl;

Anmelderens navn og bopæl (kontor);

Gade og hus nr.:
(hvor sådant findes)

Stempel: kr. øre.

E k s t r a k t - u d s k r i f t
af
u d s k r i f t
af

OVERFREDNINGSNÅVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1948, den 25. oktober, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 781/47 vedrørende fredning af arealer ved Hald kirke.

Den af fredningsnævnet for Randers amterådskreds den 22. marts 1947 afsagte kendelse er sålydende:

T h i b e s t e m m e s :

Følgende arealer af Hald by og sogn:

1.matr.nr. 12 ^p	1560 m ²
2.en del af matr.nr. 12 ^o	1550 m ²
3.en del af matr.nr. 12 ^h	2590 m ²

beliggende op til Hald Kirkegaard således som nærmere angivet på et kendelsen vedhæftet kort fredes mod enhver form for bebyggelse og beplantning. På arealerne må ej heller anbringes skure, plankeværker, hegn, vogne, redskaber m.v. Derimod er der intet til hinder for almindelig landbrugsmæssig udnyttelse af arealerne.

I erstatning til

Da overfredningsnævnet kan tiltræde det i kendelsen anførte,

vil denne være at stadfæste. Fredningsområdet er angivet på den vedhæftede plan Ra. 103. Efter omstændighederne tillægges der ejerne renter af erstatningssummerne 4% p.a. fra den 22. marts 1947 at regne, indtil betaling sker.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsmødet for Randers amtsrådskreds den 22. marts 1947 afsagte kendelse vedrørende fredning af arealer ved Hald kirke stadfæstes.

I erstatning udbetales der murerarbejdsmand Chr. Nielsen 1954 kr. og gårdejer A. Berthelsen 1914 kr., alt med renter 4% p.a. fra den 22. marts 1947 at regne, indtil betaling sker.

Af erstatningerne med renter udreder Hald menighedsråd 500 kr., medens resten afholdes af statskassen og Randers søtsfond hver med halvdelen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

F. Grage.

overfredningsmødets sekretær.

-o-o-o-o-o-o-o-

Ekstrakt-afskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsmødet for Randers amt, den 8.9.1955.

dv. ll

Fog

Lyst i Rougsø m.v., den 2. november 1948

FREDNINGSNÆVNET>

A f s k r i f t .

Justitsministeriets genpartpapir. Til skøder, skadesløsbreve, kvitteringer til udslettelse og andre påtegninger m. m. (vedr. fast ejendom).

Mtr. nr., ejerlav, sogn: En del af la (i København kvarter) Hald by og eller (i de sønderjydske lands dele) bd. og bl. i ting- sogn Købers Kreditors } bopæl: -----
bogen, art. nr., ejerlav, sogn. (udfyldes af dommerkantoret)

Gade og hus nr.:
(hvor sådant findes)

Anmelderens navn og bopæl (kontor):
Fredningsnævnet for Randers amtsråds-kreds ved dommeren i Ebeltoft m.v.

4474 - 6/11 1947.

Stempel: --- kr. -- øre.

U d s k r i f t

a f

forhandlingsprotokollen for Randers amts fredningsnævn.

År 1947 den 18/10 blev fredningsnævnet for Randers amtsråds-kreds sat i Hald og administreret af formanden, dommer E. Riis, Grenaa.

Der foretoges:

Sag nr. 31/46 nr. la jfr. 27/46. Fredning af en del af matr. nr. la af Hald by og sogn.

- Mødt var 1) formanden, dommer E. Riis, Grenaa.
2) provst Exner, Hald
3) formanden for Hald sogns menighedsråd, rentier Anders Kristensen, Hald.

Formanden for Menighedsrådet udtalte, at menighedsrådet eenstemmigt havde vedtaget at frede den del af matr. nr. la, nemlig den trekant af matr. nr. 1 a, der begrænses i nord-syd af den nye amtsvej, i nord-øst af den gamle amtsvej, samt i vest-øst af markvejen, der forbinder disse to veje, hvilken markvej kaldes Vester-søvejen.

Arealet må ingensinde bebygges eller beplantes midlertidigt eller vedvarende, ligesom der ej heller på arealet må opføres transformatorstationer, telefon- eller telegrafpæle, derpå anbringes skure, udsalgssteder m.v.

Påtaleretten tillægges Randers amts fredningsnævn.

R i i s. Anders Kristensen, Fmd. J. Exner.

Nærværende udskrift, hvis rigtighed bekræftes, bedes lyst på matr. nr. la Hald by og sogn med prioritet forud for allerede lyste servitutter og pantehæftelser, jfr. U.f.R.1930 pag. 201.

Bekræftelsesvederlag 2 kr. vedlægges i stempelmarke.

Dommeren i Ebeltoft m.v., den 4. november 1947.

N. Topsøe-Jensen

Fm.

Dommeren i
R a n d e r s .

Tilstilles med bilag dommeren i Rougsø m.fl. herreder som
samme vedrørende.

Dommeren i Randers købstad, den 5/11 1947.

S. Arffmann.

Indført i dagbogen for retskreds nr. 59 Rougsø herred og en del
af Sønderhald herred med Nørhald, Støvring og Galten herreder
den 6. novb. 1947.

Lyst. Tingbog Fol: Akt:Skab K.nr.625.

J H a n s e n .

-- -- --

Afskriftens rigtighed bekræftes.

af Kun Fredningsnævnet for -7: SEP. 1955
Randers Amt.

Fag

FREDNINGSNÆVNET >

22/3 - 47

U D S K R I F T
af
Forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet for Randers
Amtsrådskreds

K e n d e l s e
afsagt den 22. Marts 1947

Sag Nr. 27/1940: Fredning af Arealer
Syd-Vest for Hald Kirke.

Den 25/1 1947 afsagdes i Medfør af Lov Nr. 140 af
af 7/5 1937 § 9^{II} saalydende

K e n d e l s e:

Det forbydes Murerarbejdsmand Chr. Nielsen, kaldet
Houlberg, Hald, og Slagtermester Berthelsen at bebygge, anbringe
Skure, Plankeværker, Hegn, Vogne, Redskaber m.v. paa Arealerne Syd
og Vest for Hald Kirke og Kirkegaard.

R i i s.

Kendelsen blev stadfæstet af det samlede Nævn d. 8/2 1947 og
samme Møde blev Sagen nærmere behandlet.

Den 15/2 1947 forlængede Statsministeriet Fristen i Natur-
fredningslovens § 9^{II} til den 22/3 1947.

Paa et Møde afholdt den 22/2 1947 nedlagde de interesserede
Parter endelig Erstatningspaastand.

De Arealer, der, som Sagen er forløbet, ønskes fredede, er
følgende Arealer af Hald By og Sogn:

1) Matr.Nr. 12_p tilhørende

Murerarbejdsmand Chr. Nielsen Areal 1560 m²

2) en Del af Matr.nr. 12_o tilhørende

Gaardejer og Slagtermester Chr. Berthelsen Areal 1550 m²

3) en Del af Matr.Nr. 12_h tilhørende

Gaardejer og Slagtermester Chr. Berthelsen Areal 2590 m²

Det fremgaar af Sagen, at Murerarbejdsmand Chr. Nielsen
har købt Matr.Nr. 12_p ved Skøde af 19/1 1946 for 2.000,- Kr. af Gaard-
ejer og Slagtermester Chr. Berthelsen, og Murerarbejdsmand Chr.
Nielsen har allerede foretaget nogen Tilplantning af Arealet. Han
hævder, at han agter at bygge en Villa paa Grunden, der efter et
Overslag vil komme til at koste 23.000,- Kr., og han hævder at
kunne sælge Villan for 30.000,- Kr., han kræver derfor i Erstatning
7.000,- Kr.

Gaardejer og Slagtermester Berthelsen har oplyst, at
han agter at udstykke hele Matr.Nr. 12_o og 12_h, og han forlanger
i Erstatning 1 Kr. 25 Øre pr. m² foruden Udgifter til Sagfører og
Landinspektør.

Sogneraadet har protesteret mod Fredningen af Arealerne,

idet de gør gældende, at disse er velegnede til Bebyggelse og nødvendige hertil for Hald By.

Menighedsrådet har anbefalet Fredning af Arealerne og tilbudt at udrede 500,-Kr. af det Erstatningsbeløb, der maatte blive udredt. Aarhus Stiftsøvrighed har i Skr. af 8/3 1947 bl.a. udtalt, "denne Bebyggelse vil efter Vår Formening komme til at skamme den højt og fritbeliggende Hald Kirke i overordentlig Grad", yderligere udtaler Stiftsøvrigheden, at det anmoder Nævnet "om at ville søge udvirket ikke blot i dette konkrete Tilfælde men i al Almindelighed, at der træffes effektive Forholdsregler mod skæmmende Bebyggelser nær Kirker og Kirkogaarde eventuelt derigennem, at der lyses en Fredningsdeklaration paa Kirkernes og Kirkegaardenes tilstødende Arealer."

Fredningsnævnet maa mene, at den paatenkte Bebyggelse af de nævnte Arealer vilde ødelægge det ualmindelig smukke Indtryk af Kirken med omegn. Serlig set fra Syd fremtræder Kirken med en Ro, Skønhed og Værdighed, der er af uvurderlig æstetisk Værdi, hvorved ogsaa maa toges Hensyn til, at Kirkerne i Almindelighed staar som de vigtigste kulturhistoriske Minder fra henrundne Tider, hvorfor det er magtpaaliggende, at den frie Beliggenhed af Kirkerne som i sin Tid har været tilsigtet, ikke gaar tabt.

De her nævnte Hensyn skønnes da ogsaa at være af den Art der gaar ind under Naturfredningslovens § 1 Stk. 1.

Herefter bliver Sørgsmaalet om de Erstatninger, der skal udredes, at behandle.

ad 1) Nævnet kan ikke imødekomme den nedlagte Erstatningspaastand paa 7.000,-Kr.

Nævnet har søgt at udvirke, at Murerarbejdsmand Nielsen erhvervede et andet Areal og vilde i saa Fald være traadt til saaledes, at Murerarbejdsmand Nielsen kunde være holdt skadet men Nævnet er blevet blankt afvist.

I Erstatning skønnes der at burde udredes Købesummen med Fradrag af Jordens landbrugsmæssige Verdi, der for samtlige Arealer anslaaes til 35 Øre pr. m², eller 2.000,-Kr. minus 1560 m² x 35 = 546 Kr. eller i Erstatning 2000 Kr. minus 546 = 1454 Kr. Hertil lægges for sket Tilplantning, Indhegning m.v. 500,-Kr. altsaa i Erstatning 1954 Kr.

ad 2 -3) I Erstatning til Gaardejer og Slagtermester Berthelsen skønnes der at burde udredes en Erstatning for Tab af Adgang til Salg som Byggegrund, denne skønnes at kunne bestemmes til 1,-Kr.

pr. m², f. s. v. angaar 12 o, der grænser til anlagt Vej eller 1550 Kr., og 70 Øre pr. m² f. s. v. angaar 12 h af Areal 2590 m², der ikke grænser til Vej, eller 1813,- Kr. ialt 3363 Kr., med Fradrag af Jordens landbrugsmæssige Verdi 35 Øre. pr. 4140 m² eller 1449 Kr. ialt 1914 Kr.

Erstatningen udredes uden Afkortning til de nævnte Jodsejere.

Erstatningen udredes med 500 Kr. af Hald Menighedsraad og Resten af Statskassen og Randers Amtsfond, hver med en Halvdel.

T h i b e s t e m m e s:

Følgende Arealer af Hald By og Sogn:

1. Matr.Nr. 12 p 1560 m²
2. en Del af Matr.Nr. 12g 1550 m²
3. en Del af Matr.Nr. 12h 2590 m²

beliggende op til Hald Kirkegaard saaledes som nærmere angivet paa et Kendelsen vedhæftet Kort fredes mod enhver Form for Bebyggelse og Beplanting. Paa Arealerne maa ej heller anbringes Skure, Plankeværker, Hegn, Vogne, Redskaber m.v. Derimod er der intet til Hinder for almindelig landbrugsmæssig Udnyttelse af Arealerne.

I Erstatning til Murerarbejdsmand Chr. Nielsen udredes
1954 Kr.

og til Gaardejer, Slagtermester
Berthelsen udredes 1914 Kr.

Af Erstatningerne udredes forløds af Hald
Menighedsraad 500 Kr.
Restbeløbet 3368 Kr.

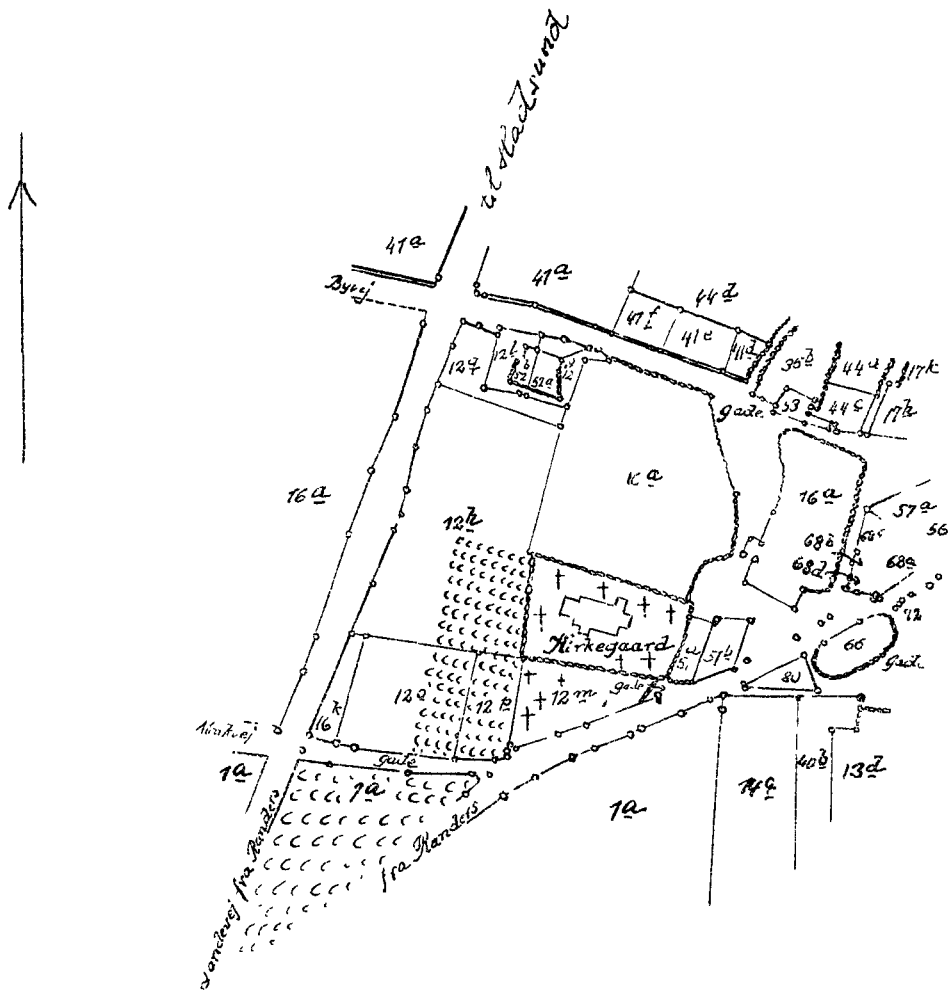
udredes af Statskassen og Randers Amtsfond hver med
Halvdelen.

Paataaleretten tillægges Randers Amts Fredningsnævn og Hald
Menighedsraad hver for sig.

Chr. Laursen.

R i i s.
N. Mondrup.

 = Fredet areal af matr.
 nr. e 1a, 12p, 12o, 12k.

Terrain of
 Hald By.
 Hald Sogn.
 Nørhald Herred.
 Randers Amt.